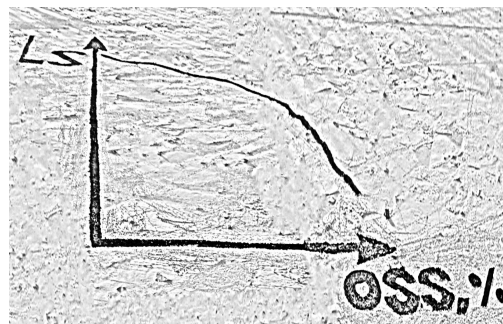

Fizmati iesaka ieviest atvērtā pirmkoda programmatūru

Naktī uz 27. februāri Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātes un Datorikas fakultātes studenti uz sasalušās Daugavas ledus posmā starp Akmens un Dzelzceļa tiltiem no kūdras uzbēruši matemātisku grafiku, kas kalpos par špikeri valdībai grūtajā budžeta konsolidācijas procesā.

Grafiks uzskatāmi parāda, ka, valstij palielinot atvērtā pirmkoda programmatūras (Open Source Software – OSS) īpatsvaru valsts pārvaldē, izmaksas ar vien samazināsies. Atvērtā pirmkoda programmatūra ir bieži vien bezmaksas programmatūra, kas ļauj ērtākā veidā paveikt kādu darbu, kas ar slēgtā koda programmatūru ir paveicama lēnāk. OSS ilgtermiņā arī nodrošina zemākas izmaksas, neatkarīgi no tā, vai tā ir par maksu vai bez maksas, kā arī ļauj uzņēmumiem un valstij paredzami plānot nākotnes izmaksas, jo nepiesaista lietotāju pie viena konkrēta uzņēmuma produkcijas. OSS gadījumā ir ļoti vienkārši pāriet pie cita ražotāja, vai, ja ražotāji nolemj vairs neieguldīt naudu produkta attīstībā, darīt to pašu spēkiem.

Dažas no populārākajām OSS programmām ir **Firefox**, kas ir interneta pārlūks un spēj pilnībā aizvietot Internet Explorer, **OpenOffice.org** – biroja programmatūras pakete, kas vairumam lietotāju ir pilnīgi pietiekoši, lai aizstātu Microsoft Office paketi, **GIMP** – fotogrāfiju apstrādes rīks, kas savos spēkos var mēroties ar Adobe Photoshop. Ar **Scribus** iespējams sagatavot avīzes vai žurnāla izklājumu, aizvietojot Adobe Pagemaker, bet **Thunderbird** spēj aizvietot Microsoft Outlook vai Lotus Notes, pārvaldot e-pastu saņemšanu un sūtīšanu. Tāpat noderīgas ir arī tādas programmas kā video atskaņotājs **VLC**, audio ierakstu apstrādes programma **Audacity**, disku rakstīšanas rīks **Infrarecorder** un arhīvu pārvaldnieks **7zip**.

Fizmati bija nepatīkami pārsteigti pagājušās nedēļas vidū izdzirdot Izglītības un zinātnes ministra Rolanda Broka paziņojumu, ka jau no pirmā septembra budžeta vietu skaits augstākajā izglītībā tiks samazināts par vairāk kā 500 vietām. Šo samazinājumu īpaši nepatīkamu padara fakts, ka budžeta grozījumi norisinājušies aiz slēgtām durvīm, neiesaistot studentu pārstāvjus, bet gan tiem paziņojot informāciju jau pēc lēmuma pieņemšanas. Fizikas un matemātikas fakultātes Studentu padomes priekšsēdētājs Valdis Zuters pauda viedokli, ka “Šī ir kārtējā reize, kad Latvijas valdība meklē vieglāko veidu, kā iegūt naudu, kaut ko samazinot vai kaut kur nogriežot. Valdība neredz vai nevēlas redzēt, ka tepat blakus guļ ne tik viegls, bet pareizāks ceļš, kā ietaupīt, piemēram, samazinot izdevumus par programmatūru. Šīs naudas lielākā daļa tik un tā izplūst no Latvijas un nonāk ārvalstu korporāciju kabatās.”

“Jau izsenis Latvija bijusi atpazīstama kā valsts ar vienu no lielāko studējošo īpatsvaru, tomēr šībrīža situācija ir neapspaužama, daudzi – mūsu draugi un paziņas – izvēlas doties studēt uz ārzemēm, jo tur izglītība ir bez maksas, tai esot labāka kvalitāte. Šķiet, ja vēl turpināsies finansējuma samazinājums izglītības sfērā, studentu skaits mūsu valstī ievērojami samazināsies, un visticamāk, viņi arī neatgriezīsies kā darba spēks. Tā vien šķiet, ka lielākā daļa labāko un spējīgāko studentu izvēlas pamest valsti, jo neredz nākotnes perspektīvu,” pauž Izglītības darba grupas vadītāja Brigita Zutere.

Fizmati ir pārliecināti, ka šobrīd valsts nav izvēlējusies pareizo ceļu budžeta deficīta samazinājumam un aicina valdību un pašvaldības līdz 2013. gada 1. janvārim nodrošināt, lai 90% darbstaciju būtu instalēta bezmaksas atvērtā pirmkoda programmatūra – gan operētājsistēma, gan biroja programmatūra (teksta redaktors un izklājlapas). Tādā veidā izdosies ietaupīt būtisku finansējuma apjomu un varēs pārtraukt necilvēcisko praksi – atņemt naudu bērniem, pensionāriem un studentiem.

Papildus informācija:

Kirils Solovjovs (+371 26036916; kirils.solovjovs@fizmati.lv)

Valdis Zuters (+371 26666174; valdis.zuters@fizmati.lv)

www.fizmati.lv